

Biện pháp quản lý hoạt động tự đánh giá chất lượng cơ sở giáo dục đại học tại Học viện Hàng không Việt Nam

Nguyễn Trường Thảo Nguyễn*

*Học viên cao học, Trường ĐH Sài Gòn

Received: 4/4/2024; Accepted: 9/4/2024; Published: 12/4/2024

Abstract: After being recognized for quality twice, the educational institution has made significant progress in ensuring and improving the quality of training and services of Vietnam Aviation Academy. However, due to subjective and objective reasons, the Academy's self-assessment of quality is still formal and of low value. More importantly, the Academy's managers, teachers, and staff are still quite confused and encounter many difficulties in the process of implementing the self-assessment work. The article presents methods for managing educational activities in a scientific and rigorous manner, more suitable to the actual conditions and development strategies of the Academy's educational quality.

Keywords: Management, self-assessment quality, University

1. Đặt vấn đề

Tự đánh giá (TĐG) chất lượng trong các cơ sở giáo dục đại học (CSGDĐH) được coi là một trong những công cụ quan trọng để đảm bảo chất lượng, giúp nâng cao chất lượng và nâng cao trách nhiệm của CSGD trong việc đảm bảo tính hiệu quả và minh bạch các nguồn lực của nhà trường trong phục vụ các HĐ giáo dục, đáp ứng nhu cầu ngày càng cao của người học và xã hội cũng như nhu cầu giáo dục của đất nước. TĐG chất lượng CSGDĐH là một trong những bước đầu tiên trong HĐ đánh giá chất lượng tổng thể của CSGD ĐH. HĐ này thể hiện quyền tự chủ, tự chịu trách nhiệm của nhà trường trong việc thực hiện các HĐ đào tạo, nghiên cứu khoa học trong phạm vi chức năng, nhiệm vụ của cơ sở giáo dục. Trên cơ sở đó nhà trường có những điều chỉnh phù hợp nhằm nâng cao chất lượng giáo dục ĐH và tạo điều kiện tốt cho việc kiểm định chất lượng. Công tác TĐG chất lượng trong các CSGDĐH có thể giúp các nhà quản lý và các lực lượng liên quan nắm bắt, đánh giá tốt hơn điểm mạnh, điểm yếu để có thể xây dựng khởi đầu tốt các chính sách thúc đẩy phát triển và tăng trưởng, đồng thời cũng có thể là điểm khởi đầu để xây dựng hệ thống đảm bảo chất lượng nội bộ.

Trong những năm gần đây, Học viện Hàng không Việt Nam (HVHKVN) đã chú trọng HĐTĐG chất lượng, nghiêm túc trong triển khai chủ trương của Bộ GD&ĐT về TĐG chất lượng các CSGDĐH theo Thông tư số 12/2017/BGDĐT ngày 19/05/2017. Sau TĐG HVHKVN đã đăng ký và hoàn thành hai đợt KĐCL GD CSGD lần đầu vào năm 2018 và chu kỳ 2 vào năm 2023. Qua hai lần được công nhận chất lượng, CSGD đã có những bước tiến đáng kể trong

việc đảm bảo và nâng cao chất lượng ĐT, dịch vụ của Học viện. Tuy nhiên, do những nguyên nhân chủ quan và khách quan, việc TĐG chất lượng của Học viện vẫn còn mang tính hình thức và có giá trị thấp. Quan trọng hơn nữa là đội ngũ CBQL-GV-NV của Học viện vẫn còn khá lúng túng và gặp không ít khó khăn trong quá trình thực hiện TĐG. Do đó, Học viện cần phải có những giải pháp QL HĐTĐG một cách khoa học, chặt chẽ, phù hợp hơn với điều kiện thực tế và chiến lược phát triển của Học viện.

2. Nội dung nghiên cứu

2.1. Thực trạng quản lý HĐTĐG chất lượng CSGDĐH tại HVHKVN

Qua kết quả nghiên cứu thực trạng bằng phiếu hỏi và phỏng vấn chuyên gia, chúng tôi rút ra một số vấn đề cần khắc phục như sau:

Việc kế hoạch hóa HĐTĐG chất lượng CSGDĐH của Học viện còn nhiều vấn đề cần được giải quyết. Xác định mục đích và phạm vi TĐG được thực hiện chưa rõ ràng và đầy đủ. Việc triển khai và hoàn thành đúng tiến độ, thời gian biểu cho từng HĐ TĐG chưa được triển khai tốt tại các Hội đồng TĐG.

Phân công nhiệm vụ cụ thể cho các thành viên hội đồng TĐG ở mức trung bình. Các thành viên hội đồng TĐG chủ yếu là CBQL và GV nên việc phân công nhiệm vụ dễ bị chồng chéo giữa HĐTĐG và công tác chuyên môn.

Huy động các nguồn lực cho HĐ TĐG chất lượng CSGDĐH chưa được đánh giá cao trong việc kế hoạch hóa HĐTĐG. Công tác bồi dưỡng, tập huấn cho các thành viên của Hội đồng TĐG chưa phát huy tốt hiệu quả.

Bố trí nhân sự để thực hiện HĐTĐG chất lượng

CSGDĐH ở Học viện Hàng không Việt Nam được đánh giá ở mức độ chưa cao ở nhiều mặt. Điều đó cho thấy việc phân công đúng việc, đúng người để thực hiện HĐTĐG là khá khó khăn.

Xây dựng cơ chế phối hợp giữa các bộ phận trong Hội đồng TĐG và các thành viên, giữa hội đồng TĐG và các bộ phận liên quan ở một số trường chưa khoa học, chặt chẽ. Các thành viên, nhóm công tác và Hội đồng TĐG chưa thường xuyên họp để kiểm tra tiến độ, hiệu quả của TĐG của các nhóm công tác, các cá nhân theo các nội dung được phân công.

Thực trạng chỉ đạo của Giám đốc đối với HĐTĐG ở trường thực hiện chưa tốt, Giám đốc chưa thể hiện được vai trò tích cực trong công tác chỉ đạo.

Thực trạng kiểm tra HĐTĐG chất lượng CSGDĐH ở HVHKVN chưa đạt hiệu quả cao, tiến độ thực hiện HĐTĐG cũng như chất lượng chưa đảm bảo theo kế hoạch đã xây dựng.

Các điều kiện đảm bảo HĐTĐG chưa phát huy được hiệu quả. Trong đó, chế độ, chính sách đãi ngộ đối với HĐTĐG còn bất cập. Việc mua sắm đầy đủ CSVC phục vụ TĐG chưa được đầu tư tương xứng với nội dung công việc.

2.2. Các biện pháp quản lý HĐTĐG chất lượng CSGDĐH tại HVHKVN

2.2.1. Nâng cao nhận thức của CBQL, GV, NV về HĐTĐG

Biện pháp này rất quan trọng. Để thực hiện biện pháp này GD và thành viên trong BGĐ cần phải thực hiện các nhiệm vụ sau: Tăng cường tuyên truyền thông tin về vai trò của HĐTĐG chất lượng CSGDĐH cho CBQL, GV xác định được vai trò, trách nhiệm tùy theo vị trí công tác, giảng dạy, nhận thức đầy đủ và đúng về tầm quan trọng của quản lý HĐTĐG chất lượng CSGDĐH tại HVHKVN.

Giám đốc, BGĐ triển khai các văn bản hướng dẫn tới từng CBQL, GV thông qua email hoặc in tài liệu cho từng đơn vị. Đề nghị CBQL, GV cùng nghiên cứu, tìm hiểu điểm mới những vấn đề cần lưu tâm để tiến hành trao đổi, thảo luận.

Xây dựng và thực hiện kế hoạch bồi dưỡng nâng cao nhận thức cho CBQL, GV về HĐTĐG chất lượng CSGDĐH. Kế hoạch nên tập trung bồi dưỡng cho CBQL, GV những nội dung chủ yếu sau: bồi dưỡng về các văn bản pháp lý trong công tác KĐCL giáo dục, quy trình TĐG, kỹ năng TĐG, cách lập hồ sơ công việc, cách thụt thập, xử lý và phân tích minh chứng, cách viết phiếu đánh giá tiêu chí, việc lập kế hoạch phải được thực hiện trước khi thực hiện TĐG chất lượng của CSGD.

Để bồi dưỡng nâng cao nhận thức của CBQL, GV có hiệu quả tốt nhất, bên cạnh tiến hành xây dựng và thực hiện tự bồi dưỡng thì GD và BGĐ mời chuyên gia tư vấn về công tác KĐCL và ĐBCL để bồi dưỡng cho CBQL, GV. Chuyên gia tư vấn phải là người có năng lực, trình độ, chuyên môn, nghiệp vụ, kinh nghiệm về triển khai thực hiện HĐTĐG chất lượng.

2.2.2. Cải tiến việc lập kế hoạch HĐTĐG chất lượng CSGDĐH

XDKHTĐG chất lượng CSGDĐH cần phải tiến hành các nội dung chủ yếu sau: Phòng KT&ĐBCL tiến hành lập kế hoạch TĐG theo định kì. Trong xây dựng kế hoạch tổng thể cho HĐTĐG chất lượng CSGDĐH tại HVHKVN phải phù hợp với tình hình thực tiễn thực hiện nhiệm vụ đào tạo và đồng bộ với kế hoạch công tác thường xuyên của Học viện theo năm học, tránh chồng chéo với kế hoạch chung của Học viện.

Phòng KT&ĐBCL làm tốt việc tham mưu, đề xuất kiện toàn nhân sự của Hội đồng TĐG chất lượng CSGDĐH, Ban thư ký và các nhóm công tác chuyên trách đáp ứng yêu cầu HĐTĐG. Trong đó chú ý khi lựa chọn và đề xuất nhân sự trong Hội đồng phải bảo đảm có trình độ, chuyên môn, có kiến thức hiểu biết, kinh nghiệm về quản lý giáo dục, TĐG, có khả năng hoàn thành tốt nhiệm vụ được giao. Lựa chọn nhân sự và tổ chức thành lập các nhóm công tác chuyên môn là công việc quan trọng trong khâu tổ chức bộ máy tự TĐG chất lượng CSGDĐH.

2.2.3. Đổi mới công tác tổ chức HĐTĐG chất lượng CSGDĐH

GD nhắc, xem xét chọn những cá nhân am hiểu và có thể tiếp thu tốt các kiến thức liên quan đến KĐCLGD để phân công đảm nhận các nhiệm vụ cụ thể trong các nhóm chuyên trách. Việc phân công các thành viên và nhóm chuyên trách là yếu tố quan trọng để đạt được hiệu quả trong HĐTĐG. Vì vậy, nhiệm vụ phải được phân công đúng khả năng và điều kiện công tác của các thành viên trong nhóm, gắn với kế hoạch thực hiện các bước trong quy trình TĐG. Bên cạnh đó, lựa chọn những CBQL, GV, NV am hiểu về HĐTĐG chất lượng CSGDĐH phân công làm nhóm trưởng để điều phối HĐ của nhóm.

Bổ trí nhân sự làm thư ký thực hiện HĐTĐG một cách hợp lý dựa trên kiến thức, hiểu biết về KĐCLGD nói chung và HĐTĐG chất lượng CSGDĐH nói riêng. Trong bố trí nhân sự cần chú trọng việc xem xét kỹ năng sử dụng máy tính, kỹ năng viết văn bản để đảm bảo thực hiện tốt vai trò thư ký tổng hợp báo cáo các TĐG. Đồng thời tạo điều kiện về thời gian cho

CBQL, GV, NV tham gia HĐTĐG nghiên cứu, học tập về kiến thức, kỹ năng TĐG chất lượng CSGDDH.

Thường xuyên tổ chức bồi dưỡng, tập huấn cho các thành viên tham gia HĐTĐG. LKH bồi dưỡng nghiệp vụ TĐG cụ thể cho từng đối tượng.

Học viện xây dựng cơ chế, chế tài để tất cả các thành viên của Học viện đều tham gia đầy đủ các lớp tập huấn về TĐG, KĐCLGD. Có hình thức kiểm tra, đánh giá hiệu quả sau các đợt tập huấn thông qua các hình thức như: viết thu hoạch, trao đổi thảo luận, thực hành các nội dung tập huấn như: viết phiếu đánh giá tiêu chí, sắp xếp, mã hóa minh chứng...và rút kinh nghiệm sau các lớp tập huấn.

2.2.4. Tăng cường chỉ đạo và tạo động lực trong HĐTĐG chất lượng CSGDDH

Ban hành các quyết định quản lý đến toàn bộ quá trình TĐG, huy động các lực lượng tham gia. Điều hành HĐTĐG theo trật tự, kỷ cương đảm bảo HĐTĐG diễn ra theo kế hoạch.

Trong chỉ đạo, Giám đốc cũng cần phải nghiêm khắc phê bình, xử lý cá nhân, bộ phận không tham gia phối hợp HĐ hoặc thiếu tinh thần trách nhiệm. Phân tích, xử lý thông tin một cách khách quan và đưa ra các quyết định đúng đắn, kịp thời, khoa học, đảm bảo tính pháp lý nhằm thực hiện tốt kế hoạch đã lập ra.

2.2.5. Thường xuyên kiểm tra, đánh giá HĐTĐG chất lượng CSGDDH

Trước hết, GD XDKH kiểm tra, nội dung kiểm tra, đối tượng kiểm tra, cách thức kiểm tra, thời gian kiểm tra việc thực hiện HĐTĐG. Sau đó, thông báo kế hoạch kiểm tra đến tất cả các thành viên trong Học viện. Hướng dẫn, yêu cầu từng cá nhân, bộ phận tự kiểm tra việc thực hiện công việc của cá nhân, của nhóm. Phân công các thành viên kiểm tra chéo lẫn nhau nhằm đảm bảo tính khách quan, dân chủ trong quá trình kiểm tra. Đồng thời, cần nắm thông tin kịp thời khi tiến hành kiểm tra để kịp thời xử lý, điều chỉnh khi cần thiết.

Trong quá trình quản lý HĐTĐG nên ưu tiên dành thời gian cho việc kiểm tra. Tổ chức rút kinh nghiệm sau kiểm tra để tránh sai sót tương tự có thể có ở các cá nhân khác hoặc các nhiệm vụ tiếp theo. Đặc biệt chú trọng tổ chức họp rút kinh nghiệm sau mỗi công đoạn, mỗi bước của quy trình. đúc kết kinh nghiệm làm cơ sở cho việc tổ chức, triển khai thực hiện các công việc tiếp theo.

2.2.6. Đảm bảo các điều kiện hỗ trợ HĐTĐG

Xây dựng bầu không khí làm việc một cách nghiêm túc, trong sáng, cởi mở, tin tưởng, thân thiện và đồng thuận thống nhất cao trong quá trình thực hiện

nhiệm vụ. Quy định rõ chức năng, nhiệm vụ của các bộ phận và cá nhân. Trên cơ sở đó, mỗi bộ phận và cá nhân xác định rõ vị trí của mình để phát huy tính năng động, linh hoạt và sáng tạo nhằm cải tiến nâng cao chất lượng công việc.

Tăng cường đầu tư CSVC, trang thiết bị kỹ thuật, ứng dụng KHCN phục vụ HĐTĐG nâng cao hiệu quả trong HĐTĐG. Cuối năm, thông qua đợt kiểm kê tài sản, tiến hành rà soát lại thực trạng CSVC, trang thiết bị hiện có của Học viện, từ đó có kế hoạch bố trí, sắp xếp quản lý, sử dụng có hiệu quả trang thiết bị trong điều kiện cho phép của Học viện để thực hiện HĐTĐG một cách tối ưu nhất.

Để đảm bảo chế độ cho CBQL, GV, NV, GD thực hiện tốt việc dự trù kinh phí cho HĐTĐG của đơn vị. Xây dựng các dự trù kinh phí phải cụ thể, chi tiết, đảm bảo tính thuyết phục và tiết kiệm. Tăng cường điều kiện tài chính phục vụ HĐTĐG, đảm bảo các chế độ bồi dưỡng cho đội ngũ thực hiện HĐTĐG và cải thiện điều kiện làm việc của đội ngũ.

3. Kết luận

Trên cơ sở nghiên cứu lý luận, phân tích và đánh giá quản lý HĐTĐG chất lượng CSGD ĐH, bài viết đề xuất 6 biện pháp. Mỗi biện pháp có vị trí, vai trò và cách thức thực hiện riêng nhưng có mối quan hệ chặt chẽ, hỗ trợ nhau. Quá trình thực hiện phải tiến hành đồng bộ trong quản lý HĐTĐG chất lượng CSGD ĐH tại HVHKVN góp phần nâng cao hiệu quả chất lượng GDĐH.

Tài liệu tham khảo

1.Adam, S. (2006). Higher Education and Quality Assurance in Higher Education, *Strengthening Higher Education in Bih - Task force for qualifications frameworks in higher education*, 23-24 May 2006, University of Westminster

2. Bộ Giáo dục và Đào tạo. (2008). *Chỉ thị số 46/2008/CT-BGDĐT ngày 05/8/2008 về việc tăng cường công tác đảng giả và kiểm định chất lượng giáo dục*.

3.Bộ Giáo dục và Đào tạo. (2016). *Thông tư số 04/2016/TT-BGDĐT ngày 14/3/2016 ban hành quy định về tiêu chuẩn đánh giá chất lượng CTĐT các trình độ của GD ĐH*. Cục Khảo thí và KĐCLGD. Hà Nội

4.Bùi Minh Hiền (cb), Vũ Ngọc Hải, Đặng Quốc Bảo. (2011). *Quản lý giáo dục*. NXB ĐH Sư phạm Hà Nội.

5.Trần Vĩnh Nguyên (2019). *Quản lý HĐTĐG cấp cơ sở tại trường ĐH Ngân hàng TP Hồ Chí Minh*. Luận văn thạc sĩ